

विश्वासको मतमा प्रधानमन्त्रीको बेवास्ता

चार सवालमा सर्वोच्चको प्रश्न

- सरकार काम चलाउन हुने किन नहुने ?
- समर्थन गरेको तर सहभागी नभएको अवस्थाको पनि व्याख्या
- समर्थन फिर्ता र फेरि समर्थन मिल्छ कि मिल्दैन ?
- अन्तरिम आदेशको निर्णय गर्दा नै निष्पण किन ?

जेबी योञ्जन

शंकायुक्त विषय उठाएको हो ।
'नेपालको संविधानको धारा

१०० को उपधारा (२) मा भएको व्यवस्थावमोजिम विपक्षी प्रधानमन्त्रीले नेतृत्व गरेको सरकारमा सहभागी नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले २२ असारमा सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएको र सोको ३० दिनभित्र प्रधानमन्त्रीले प्रतिनिधिसभामा विश्वासको मत नलिएको अवस्थामा सरकारको वैधानिकतामा प्रश्न खडा हुन्छ कि हुँदैन ? त्यस्तो सरकारलाई कामचलाउ सरकारमा परिणत गर्न अन्तरिम आदेश जारी हुनुपर्ने हो वा होइन ?,' सर्वोच्चले सोधेको छ ।

अधिवक्ता केसीसमेतले दायर गरेको रिटमा सर्वोच्चको गम्भीर संवैधानिक व्याख्या माग गरिएको छ । विश्वासको मत नदिएको कारणले ओलीलाई पदमुक्त गर्न माग गरिएको थियो । सरकार काम चलाउ भएको दावी गर्दै दूरगामी महत्त्वको निर्णय गर्न नपाउने भनिएको थियो । यी मागहरू उपर सर्वोच्चले निवेदकको मागअनुसार अन्तरिम आदेश त दिएन तर समर्थन फिर्तापछि सरकारको

हैसियतबारे व्याख्या आवश्यक ठानेको देखिएको छ ।

सरकारलाई समर्थन गरेको तर सहभागी नभएको अवस्थाको पनि व्याख्या सर्वोच्चले खोजेको छ । उपेन्द्र यादव नेतृत्वको जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिन बाँकी छ तर सरकारमा छैन । यस्तो अवस्थालाई संवैधानिक कोणबाट निरूपण गर्न सर्वोच्चले चाहेको हो ।
'विपक्षी प्रधानमन्त्रीले नेतृत्व गरेको सरकारमा सहभागी नभएको तर सरकारलाई समर्थन गरेको जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालले आफ्नो समर्थन फिर्ता लिएको अवस्थामासमेत संविधानको धारा १०० को उपधारा (२) को संवैधानिक व्यवस्था आकर्षित भई सोको परिपालनाको अभावमा अन्तरिम आदेश जारी हुनसक्ने हो वा होइन ?,' पूर्णपाठमा उल्लेख छ ।
जतिबेला ओली सरकार २०८१ को असार अन्तिममा गठन भयो, त्यही बेलादेखि जसपा नेपालको समर्थन छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

‘कुलिङ पिरियड’ फेरि गोलमाल गराउने खेल

छलफल रोकेर गृहजिल्लामा तीज मनाउँदै मन्त्री न्यौपाने

प्रभाव संवाददाता

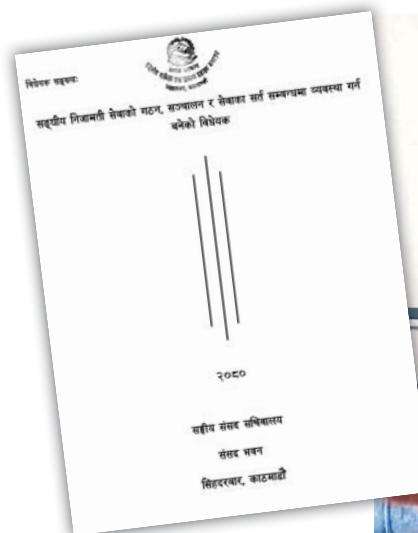
काठमाडौं- प्रतिनिधिसभाबाट पारित भएसँगै चर्चित बनेको ‘कुलिङ पिरियड’सम्बन्धी व्यवस्था रहेको संघीय निजामती सेवा विधेयक फेरि गोलमाल गराउने प्रयास भइरहेको पाइएको छ । राष्ट्रिय सभाको विधायन व्यवस्थापन समितिमा पुगेको यो विधेयकमाथि दफावार छलफल सुरु भए पनि विभागीय मन्त्री नै गोलमाल गराउने प्रयासमा लागेकी हुन् ।

यो विधेयक प्रतिनिधिसभामा पठाउन अब आठ दिनमात्र बाँकी छ । तर कुलिङ पिरियडलगायत महत्त्वपूर्ण विषयमा संशोधनको सहमति नै भएको छैन । ‘दफावार छलफल चलिरहेको छ । १७ गते राति १२ बजेसम्ममा यो विधेयक प्रतिनिधिसभामा फिर्ता पठाइसक्नुपर्छ,’ समितिका सचिव मनोज गिरीले भने ।

प्रतिनिधिसभा नियमावलीको नियम १३२ मा टेवल भएको दुई महिनाभित्र माथिल्लो सभाले तल्लो सभालाई विधेयक फिर्ता गरिसक्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ । राष्ट्रिय सभाले पारित वा संशोधन नगरेको विधेयक प्रतिनिधिसभामा पुगेपछि, त्यहाँको बहुमतले पारित गरेर सभामुखले राष्ट्रपतिसमक्ष प्रमाणीकरणका लागि पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ ।

यो विधेयक राष्ट्रिय सभामा गत असार १८ गते टेवल भएको थियो । विधायन समितिमा छलफलका लागि साउन ६ गते आएको विधेयक भदौ २ बाटमात्र छलफल सुरु भयो । भदौ २ बाट शुक्रवारसम्म चार दिन लगातार छलफल चल्दा विभागीय मन्त्री भगवती न्यौपाने रुष्ट सुनिएकी छन् ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

- राष्ट्रिय सभाको विधायन समितिमा पुगेको ‘कुलिङ पिरियड’सम्बन्धी व्यवस्था भएको विधेयक पारित गरेर प्रतिनिधिसभामा पठाउन अब आठ दिनमात्र बाँकी
- विभागीय मन्त्री भगवती न्यौपाने विधेयकमाथिको छलफल थाती राखेर तीज कार्यक्रमका लागि गृहजिल्ला तनहुँमा
- प्रतिनिधिसभाको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिले संशोधनसहित पठाएको दुई वर्षे कुलिङ पिरियडको व्यवस्था राष्ट्रिय सभाले भदौ १७ भित्र संशोधनसहित पारित नगरे स्वतः निष्क्रिय हुने

तीजका कारण सधैं बैठक, चिन्ता ‘कुलिङ पिरियड’को

भोलि तीज । तीजका कार्यक्रमका लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासनमन्त्री भगवती न्यौपाने गृहजिल्ला पुगेपछि विधेयकमाथिको छलफल रोकिएको छ ।
तनहुँ पुगेकी मन्त्री न्यौपानेले आफू तीजअघि आउन नपाउने समितिको सचिवालयमा जानकारी दिएकी छन् । जसकारण समितिले निजामती सेवा विधेयकमाथिको छलफल रोकेर राष्ट्रिय विधि विज्ञान

प्रयोगशाला विधेयकमा छलफल अघि बढाइसकेको छ । मन्त्री फर्किएपछि निजामती सेवा विधेयकमा तीज रूपमा छलफल गरिने समितिकी सभापति तुलसाकुमारी दाहालले बताइन् ।

प्रतिनिधिसभाले पारित गरेर पठाएको विधेयकमा कुलिङ पिरियडसम्बन्धी व्यवस्था छुटेपछि रडाको मच्चिएको थियो ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

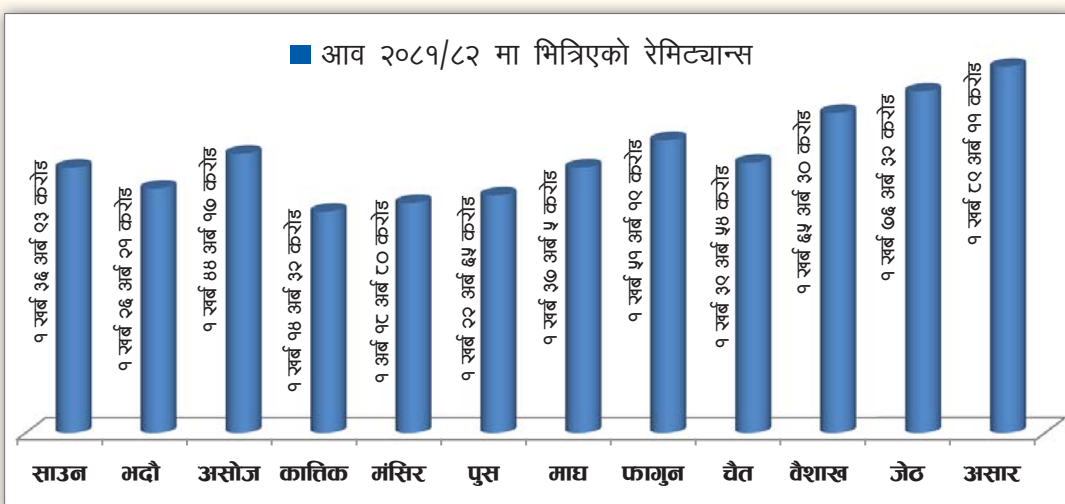
रेमिट्यान्समा रेकर्ड

एक वर्षमै भित्रियो १७ खर्ब २३ अर्ब असार एकै महिनामा एक खर्ब ८९ अर्बको रेकर्ड

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा हालसम्मकै धेरै रेमिट्यान्स (विप्रेषण) भित्रिएर नयाँ इतिहास रचेको छ । साथै, गत आवको अन्तिम महिना असारमा एक महिनाको अवधिमा सबैभन्दा धेरै रेमिट्यान्स भित्रिने रेकर्डसमेत बनेको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकले आइतबार सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदनअनुसार गत आवमा कुल १७ खर्ब २३ अर्ब २७ करोड रूपैयाँ रेमिट्यान्स मुलुकमा भित्रिएको हो । यो रकम एक वर्षभित्र भित्रिएको हालसम्मकै उच्च हो । अधिल्लो आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल १४ खर्ब ४५ अर्ब रेमिट्यान्स भित्रिएको थियो । जसअनुसार अधिल्लो आवको तुलनामा गत आवमा दुई खर्ब ७७ अर्ब ९५ करोड रूपैयाँले रेमिट्यान्स बढेको छ । गत आवको रेमिट्यान्स वृद्धिदर १९.२ प्रतिशत कायम भएको छ । आव २०८०/८१ मा यस्तो वृद्धिदर १६.५ प्रतिशत थियो ।
राष्ट्र बैंकका अनुसार गत आवको

अन्तिम महिना असारमात्रै विदेशबाट एक खर्ब ८९ अर्ब ११ करोड रूपैयाँ रेमिट्यान्स आएको छ । यो एकै महिनामा भित्रिएको हालसम्मकै उच्च रकम हो । अधिल्लो आवको असारमा भित्रिएको रेमिट्यान्स एक खर्ब १७ अर्ब ७८ करोड रूपैयाँमात्र थियो ।
समीक्षा अवधिमा अमेरिकी डलरमा विप्रेषण आप्रवाह १६.३ प्रतिशतले बढेर

१२ अर्ब ६४ करोड पुगेको राष्ट्र बैंकको तथ्यांकमा उल्लेख छ । आव २०८०/८१ मा यस्तो आप्रवाह १४.५ प्रतिशतले बढेर १० अर्ब ८६ करोड पुगेको थियो ।

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकको संख्या बढ्दा मुलुकमा भित्रिने रेमिट्यान्सको आकार बढेको हो । गत आवमा कुल पाँच लाख पाँच हजार

९५७ जना नयाँ श्रमिकहरू संस्थागत र व्यक्तिगत माध्यमबाट रोजगारीमा गएको तथ्यांक छ । यसैगरी तीन लाख ३३ हजार ३०९ जनाले श्रम स्वीकृति नवीकरण गरेर रोजगारीमा गएका छन् । यसरी उक्त आवमा आठ लाख ३९ हजारभन्दा बढी श्रमिक विभिन्न मुलुकमा पुगेका थिए ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

जनहितमा जारी सन्देश

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेङ्गीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांसपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा रातो बिमिराहरू आउनु, वाकवाकी लाग्नु वा वान्ता हुनु आदी हुन् ।

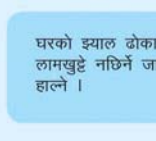
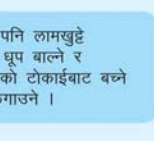

डेङ्गीबाट बच्ने उपायहरू

एडिज जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोक्दछ । त्यसमाथि पनि विहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।

आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्न नदिने । पानी राख्ने भाँडालाई लामखुट्टे नछिर्ने गरि राम्ररी छोपेर राख्ने ।

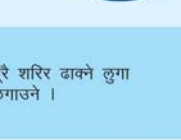
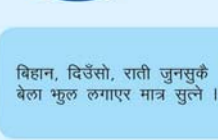

दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने घुप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।

घरको ड्याल टोकाकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।

विहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला मुल लगाएर मात्र सुत्ने ।

पुरै शरीर ढाक्ने ढुगा लगाउने ।

लामखुट्टेले फुल पार्ने सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरौं र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरौं ।

प्रभाव दैनिक

www.prabhavonline.com

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.
काभ्रे-७, सिफल, काठमाडौं

Chief Administrative Officer

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

शिक्षा विधेयकमा चरम राजनीतिकरण

शिक्षा विधेयक एकपछि अर्को विवादमा तानिएको छ । सांसदहरू आफैँ स्वार्थ समूहको बन्धनमा परेका छन् । हुन त संसदीय समितिलाई स्वार्थ समूहको स्वार्थ पूरा गर्ने संस्था पनि भन्ने गरिन्छ । किनभने, हिजोआज धेरैजसो सांसदहरू स्वार्थ समूहको निर्देशनअनुसारको एजेण्डा बोक्ने गर्छन् । बोल्ने गर्छन् ।

यद्यपि, शिक्षा क्षेत्रलाई आमुल परिवर्तन गराउने चाहना बोकेका व्यक्ति मन्त्रालयको नेतृत्वमा पुगेसँगै सांसदहरू चेपुवामा पर्न थालेका हुन् । मन्त्रीको चाहना एउटा र स्वार्थअनुकूल चल्ने सांसदहरूको चाहना अर्को हुँदा देशको मेरुदण्ड मानिएको शिक्षा क्षेत्रको कुरीति सुधार्न संशोधन हुन लागेको विधेयक भन्नुभन्नु जटिल बन्दै गएको छ ।

शिक्षा अहिले व्यापार गर्ने भाँडो बनेको छ निजी क्षेत्रका लागि । सरकारले यसलाई खुकुलो पाउँदै लगेको छ । जुन समूहले राम्रो गर्छ त्यही समूहलाई पोसाउने नीतिमा सरकारदेखि सरकारका सचिवहरू पनि लागि परेका छन् । विभिन्न विश्वविद्यालयको सम्बन्धन यसैगरी खुकुलो पार्ने खेलमा स्वार्थ समूहहरू लागि परेका देखिन्छन् । पछिल्लो अष्टेरोमा पार्ने खेलमा लागेको संस्था हो, शिक्षक महासंघ । देशमा संघीयता आएको १० वर्ष पुग्नै लागेको छ । यही व्यवस्थालाई बलियो बनाउन र गुणस्तरीय शिक्षा दिन सरकारले माध्यमिक विद्यालयलाई स्थानीय तहमा लैजान खोजेको छ । तर, यसलाई शिक्षक महासंघले असन्तुष्टि जनाउँदै विरोध गर्दै आएको छ ।

यो विधेयकको मस्यौदा २०७६ बाट सुरु भएको हो । त्यसयता शिक्षामन्त्री नै छ जना फेरिए । शिक्षकको आन्दोलनका कारण विद्या भट्टराईले मन्त्री पदबाट राजीनामा नै दिइन् । सरकारी शिक्षकहरू अझै पनि उग्र बन्दै गएको देखिन्छ । विद्यालय कर्मचारीको पद र वेतन सुनिश्चित नभएको, बालकक्षा शिक्षकको पद र सेवासुविधा निश्चित नगरिएको, संस्थागत विद्यालयका शिक्षकको सेवा, सुविधा र पेसा सुरक्षाको उच्चत प्रबन्ध नगरिएको, सहमतिविपरीत अन्यायपूर्ण र अव्यावहारिक सरुवा प्रणालीको व्यवस्था ल्याएको महासंघको दाबी छ ।

अति राजनीतिकरणका कारण ध्वस्त बनेको विद्यालय संरचना र शिक्षाका कारण आजित बनेका अभिभावक विकल्प खोज्दै सहर पस्न थालेका छन् । अति व्यापारीकरणका कारण सहर पसेकाहरू विदेश भासिन थालेका छन् । यस्तो अवस्थामा शिक्षक महासंघ भने थप राजनीति गर्न थालेको छ । पढाउन छाडेर आन्दोलनमा उत्र्ने, गाउँगाउँमा राजनीतिक दलको भ्रष्टाचार बोकेर हिँड्ने, भोटको धम्की दिने शिक्षक संगठनका कारण शिक्षा विधेयक अन्योलयमा पुगेको हो । शिक्षा प्रणाली ध्वस्त बनाउने यस्ता संगठनलाई कारबाहीको दायरामा ल्याउने खालको विधायक सरकारले ल्याउनुपर्छ । नभए शिक्षा क्षेत्र भयावह तरिकाले संक्रमित हुँदै भोलिका दिनमा विद्यार्थी खोज्नुपर्ने अवस्था आउन सक्छ ।

श्रम सरोकार

विदेशमा कमाएको रकम स्वदेशमा आयमूलक व्यवसायमा प्रयोग गर्ने उपायहरू

- वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त रकम घर पठाउँदा सो रकम कुन-कुन कार्यमा के कति खर्च गर्ने र बचत भएको रकम केमा प्रयोग गर्ने भन्ने विषयमा पहिले नै घर सल्लाह गर्नु उपयुक्त हुन्छ । आफूले खर्च गर्ने, घर खर्च गर्ने, ऋण तिर्ने र स्वदेश फर्केपछि गर्ने व्यवसायका लागि रकम जम्मा गर्ने आदिको योजना बनाएर काम गर्दा बढी प्रभावकारी हुन्छ ।
- वैदेशिक रोजगारीका क्रममा आफूले गर्ने गरेको कार्यमा प्रयोग हुने सीप र प्रविधिको स्वदेश फर्किएपछिसमेत प्रयोग गर्न सकिने विषयमा विशेष चनाखो भएर कार्य गर्नुपर्दछ । आफूले जानेको सीप र प्रविधिकै प्रयोग हुनेखालको व्यवसाय वा काम स्वदेशमा गर्न सके बढी उपलब्धिमूलक हुन्छ ।
- आफू वैदेशिक रोजगारीमै रहेका बेला आफ्नो घरमा बेरोजगार रहेकालाई आयमूलक कार्य वा व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन गर्नुपर्छ ।
- कुनै व्यवसाय वा आयमूलक कार्यमा रकम प्रयोग गर्ने अवस्था नभएसम्म वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त रकमलाई बैंक वा वित्तीय संस्थामा बचत गरी सुरक्षित राख्नुपर्छ ।
- आयमूलक कार्य वा व्यवसायका लागि आफूले बनाएको सक्षम योजनाका लागि रकम अपुग भए बैंक, वित्तीय संस्था वा नेपाल सरकारले ल्याउने कार्यक्रमहरूमाफर्त ऋण, सहूलियत आदि लिन सकिन्छ । यसका लागि सरकारी सूचनाहरूका विषयमा जानकारी लिने गर्नु पर्दछ ।
- वैदेशिक रोजगारीमा सिकेको सीपलाई मूल्यांकन गरी प्रमाणपत्रसमेत दिने व्यवस्था हुने भएकोले आफ्नो सीपको परिक्षण गराई योग्यताको प्रमाणपत्र लिने गर्नु पर्दछ ।

वैदेशिक रोजगारीमा आर्जन गरेको रकम र सीप प्रयोग गरी विभिन्न अयमूलक कार्य गर्न सकिन्छ, जसमा:

- दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको व्यापार (किराना पसल, होटल, रेस्टुराँ, कस्मेटिक, गिफ्ट सप आदि) सञ्चालन गर्ने ।
- विदेशमा सिकेको सीप तथा प्रविधिको प्रयोग गरी गाउँस्तरमा साना उद्योग सञ्चालन गर्ने ।
- कृषि फार्म (जस्तै: बाख्रापालन, कुखुरापालन, बंगुरपालन, माछापालनलगायत)मा लगानी गरी आय आर्जन बढाउने ।
- बेसीसमी तरकारीखेती गरी आय आर्जन बढाउने ।
- सिलाइ, बुटिक, पार्लर, पोतेका सामग्री बनाउने, खेलौना बनाउनेजस्ता काम पनि गर्न सकिन्छ ।

■ हुआड मेड डुओ

नेपाल र चीनको सम्बन्ध दीर्घकालीन र परिणाममुखी बनाउन नेपालको राजनीति स्थायी हुन जरूरी हुन्छ । यहाँको विकासले मूर्तरूप लिनका लागि स्थायी नेतृत्व आवश्यक छ । त्यस्तै, यहाँको जलविद्युत् परियोजनाहरूमा सहकार्य गर्न सकिन्छ । त्यस्तै, अबको समय आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स(एआई) को भएकाले डिजिटल साफेदारीमा पनि नेपालले सम्बन्ध अर्थपूर्ण बनाउने अर्को आधार देखेको छु । नेपालले भर्खरै एआई नीति ल्याएको छ, जुन सकारात्मक छ । चीनले यस क्षेत्रमा निकै नै प्रगति हासिल गरिसकेकाले नेपालले पनि चीनबाट प्रविधि सिक्न सक्छ ।

ऐतिहासिक दस्तावेज 'लिम्बुवानका अभिलेख संग्रह'

वि.सं. १७३२ को कुनै याममा तत्कालीन् मकवानपुरका राजा हरिहर (हरिश्चन्द्र) सेन सम्भवतः सप्तरी, महोत्तरी वा सो क्षेत्रमा पर्ने जगतपुर भन्ने ठाउँमा पुगेका थिए । उनले त्यही टुमुरकामबाट चैनपुरका श्रवाजा, फेथाप, नपुराञ्जालाई पाँच मौजा पाइमा, माङ्गमा, तेवेङ्ग, वोश्रनिमा र तापडुनागोलाई स्याहामोहर जारी गरेका थिए ।

स्याहामोहरमा मानिसले प्राप्त गरेको जग्गा उपभोग गर्दै राज्यको सेवा गर्नु भनिएको थियो । उक्त स्याहामोहर वनेम फागोसँग पाइयो । स्याहामोहरमा उल्लिखित व्यक्तिहरू वनेम फागो, काजी वा जागिरे रहेको पुष्टि हुन्छ ।

सेन राजाले लिम्बू, खम्बू, याक्खा, आठपहरिया र याम्फुलाई राय, राये, राई भनी स्याहामोहर प्रदान गरेका थिए । हरिहरसेनको राज्यकाल वि.सं. १७१३ देखि १७३८ सम्म मानिन्छ । उनले भारतको गोंडारवारसम्म राज्यविस्तार गरी आफूलाई हिन्दूपति राजा घोषणा गरेका थिए । ३४८ वर्ष पुरानो यो स्याहामोहर भगिराज इङ्नामद्वारा संकलित तथा प्रकाशित पुस्तक लिम्बुवानका अभिलेख संग्रह' पुस्तकको पहिलो दस्तावेजका रूपमा राखिएको छ । इतिहास अन्वेषक रमेश ढुंगेलमाफर्त यो दस्तावेज लिइएको संकलक भगिराज इङ्नामले उल्लेख गरेका छन् ।

इतिहासकार इङ्नाम नेपाली इतिहास लेखनका लागि कुनै नयाँ नाम होइन । उनको पहिलो पुस्तक 'लिम्बुवानको ऐतिहासिक दस्तावेज संग्रह'ले वि.सं. २०७८ मा मदन पुरस्कार प्राप्त गरिसकेको छ । सोही पुस्तकको अर्को अंश वा भागका रूपमा हालै 'लिम्बुवानका अभिलेख संग्रह' प्रकाशित भएको हो । माथि उल्लिखित स्याहामोहरको प्रसंग केवल यो पुस्तकमा संग्रहित तथा संकलित एक दस्तावेज उदाहरणका रूपमामात्र प्रस्तुत गरिएको हो । यस पुस्तकमा वि.सं. १७३३ देखि २०२५ सम्मका महत्त्वपूर्ण ३८५ वटा दस्तावेज सलर र बुझिनेगरी अनुवादसहित प्रस्तुत गरिएका छन् ।

तत्कालीन् शासकले जारी गरेका भोजपत्र, स्याहामोहर, लालमोहर, कस्यरुक्का, कस्यपत्र, कस्यपत्रम् र लिखित अभिलेख यस पुस्तकमा संग्रहित छन् । त्यतिमात्र नभइ शिलालेख, धनकुटा मार्गाथानको घण्टीको लेख र तिब्बती लिपिको पाँचवटा दस्तावेज यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ । लेखकले यो पुस्तक अधिल्लो पुस्तकमा छुटेका दस्तावेजको पूरक एवं निरन्तरता हो भनेका छन् ।

अधिल्लो पुस्तक 'लिम्बुवानको ऐतिहासिक दस्तावेज संग्रह' जति रोचक र महत्त्वपूर्ण पुस्तकका रूपमा प्रकाशित भएको थियो, 'लिम्बुवानका अभिलेख संग्रह' पनि उक्तिकै महत्त्वपूर्ण मानिएको लेखक इङ्नामले बताए ।

अधिल्लो र यी दुवै पुस्तकमा समावेश अभिलेख अध्ययन गर्दा इतिहासमा रूचि हुने पाठकले एक अभिलेख पढ्न नभ्याउँदै अर्को पल्टाउन मन लाग्ने किसिमका रहेका उनको भनाइ छ । विषयसूची हेरेर पुस्तक अध्ययन गर्ने हो भने पनि ८५० भन्दा बढी पृष्ठको यस पुस्तकका कस्तीमा ५० देखि १०० वटा अभिलेखमा पाठकको ध्यान तानिन्छ । विषयसूचीमा आकर्षक किसिमका शीर्षक राखिएका छन् । 'छोराले खाएको ऋण बाबुले तिर्नु नपर्ने', 'राईबाट फुटी नयाँ राई भएको', 'कन्ने केटीलाई करणी गरे दण्ड नलागे', 'करणी मुद्दामा सात सुब्बाको फैसला' लगायत हुन् ।

पुस्तकमा समावेश दस्तावेजमा पृथ्वीनारायण शाह र प्रतापसिंह शाहबाट अभिमानसिंहलाई प्रदान गरिएको लालमोहरमा विजयपुर सेन राज्यका देवान बुद्धिकर्णलाई 'राई' भनिएको तर वि.सं. १८२४ र १८२९ मा बुद्धिकर्णले जारी गरेको स्याहामोहरमा बुद्धिकर्ण 'राय' भन्ने उल्लेख गरिएको रोचक विषय समावेश छन् । पृथ्वीनारायण शाहले वि.सं. १८३१ मा पुनी रायलम्बूलाई प्रदान गरेको, लालमोहरमा सिरिंग्या लिम्बूसहित दरबारमा मिल्न आए सिरपाउ पुरस्कार दिने भनी प्रलोभन देखाएको प्रसंगले त्यस समयमा सिरिंग्या लिम्बू गरेखाली सेनाविरुद्ध रहेछन् भनेर अनुमान गर्न सकिन्छ ।

यी र यस्ता सयौं रोचक तथ्यले भरिएको छ, 'लिम्बुवानका अभिलेख संग्रह' पुस्तक । संकलक तथा लेखकको मिहेनत कति छ, भनेर सामान्य पाठकले अनुमान नै गर्न सक्दैन । यतिको दस्तावेज संकलन गर्नका लागि कति समय र मिहेनत गर्नुपर्ने होला भनेर लेखकले सरसर्ती पुस्तकमा उल्लेख गरेका छन्, तर पाठकले पुस्तक अध्ययन गरेपछि लेखकले

नेपाल मेरो दोस्रो घर होभन्दा पनि हुन्छ । अहिलेसम्म लगभग २० पटकभन्दा बढी नेपाल आएको छु । अध्ययन अनुसन्धान गर्ने कामदेखि विभिन्न शैक्षिक गोष्ठी, सम्मेलन तथा कार्यक्रमहरूमा सहभागी भइरहेको हुन्छु । त्योभन्दा पनि नेपालको प्राकृतिक सौन्दर्यले मलाई पटक-पटक तानिहरन्छ । मैले नेपालका विभिन्न स्थानहरू घुमेको छु । काठमाडौँ बाहिर जनकपुर, चितवन, लुम्बिनी, पोखरा, मनाङलगायतका ठाउँहरूमा पुगेको छु । सबैको आ-आफ्नै विशेषताहरू छन् । तथापि, लुम्बिनी मेरो मन पर्ने ठाउँमध्ये पर्दछ । यो भगवान् गौतम बुद्धको जन्मस्थल भएकाले पनि महत्त्वपूर्ण छ । बौद्ध धर्मसंगको नाता धेरै पुरानो हो चीनको । त्यहाँ गएर केही समय बिताउँदा मन शान्त हुन्छ ।

नेपाल प्राकृतिकरूपमा सुन्दर त छँदै छ । त्यसबाहेक विश्वसम्पदा सूचीमा रहेका विभिन्न दरबार क्षेत्रहरू, विषवकै सर्वोच्च शिखर सगरमाथा, विभिन्न राष्ट्रिय निकुञ्जहरू, अनि यहाँको संस्कृति आफैँमा बेजोड छ । खासगरी लुम्बिनी भगवान् गौतम बुद्धको जन्मस्थल भएकाले चिनियाँ नागरिकहरूको आकर्षणको केन्द्र बनेको छ । मैले घुमाफरका क्रममा देखेको लुम्बिनी भौतिक संरचनामा ठिकै छ तर त्यहाँको सांस्कृतिक भावना आदानप्रदान गर्ने विषयमा पर्यटक लक्षित अझै हुन सकेको छैन । उदाहरणका लागि, एकपटक मेरा एक साथीलाई लिएर लुम्बिनी घुम्न गएका थियौं । उनले फर्किने बेलामा लुम्बिनीको अध्यात्मिक र मौलिक उपहार के लैजाने : भनेर वजार घुम्दा केही नयाँ चिज पाइएन । र, अन्तिममा लुम्बिनीमा रहेको पिपलको रुखबाट खसेका केही पातहरू वटुलेर चिनोको रूपमा लिएर गए । नेपालले पर्यटकलाई मौलिक उपहार के दिएर फर्काउन सकिेला ? भन्नेतिर सोच्नसके व्यापार व्यवसाय पनि वृद्धि हुने र पर्यटक पनि खुसी हुने थिए । त्यस्तै, नेपाल भ्रमणमा पर्यटकले अन्य देशको तुलनामा निकै महँगोमा टिकट किन्नुपर्छ । टिकटमा सहूलियत हुनसके नेपाल भ्रमणमा आउने चिनियाँ नागरिकको संख्या निकै नै बढ्ने सम्भावना देख्छु ।

कुनै पनि मुलुकको सम्बन्ध प्रगाढ बनाउन भेटघाट र निरन्तर संवाद हुनु जरूरी छ । यसले एकअर्कोको भावनात्मक सम्बन्धलाई अझै बढी मजबुत् बनाउन मद्दत गर्छ । कूटनीतिकरूपमा उच्चस्तरीय तहमा सरकार प्रमुखहरू वा राज्य प्रमुखहरूका बीच

समयसमयमा भेटघाट हुनु त स्वाभाविक नै छ । त्यसबाहेक, नागरिकहरूबीचको सम्बन्ध पनि वाक्लिँदै गएको छ । यसले एकअर्कोलाई राम्ररी बुझ्नका लागि मद्दत गर्दछ । चिनियाँ समाजलाई बुझ्नका लागि दुवै देशका विद्यार्थीहरूको आवतजावतले सहयोग गरिरहेको छ । पश्चिमा मुलुकका सञ्चारमाध्यमले चीनका बारेमा जुन प्रकारले व्याख्या गरिरहेका छन्, त्यो बुझाइ गलत हो भन्ने कुरामा उनीहरू विश्वस्त हुँदै गएका छन् ।

नेपाल र चीन कूटनीतिक सम्बन्ध सन् १९५५ अगस्ट १ देखि सुरु भएको हो । विगतदेखि नै यी दुई देशबीच सहअस्तित्व, सहकार्य, सम्मानपूर्ण र मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध विस्तार हुँदै आएको छ । अहिले अगस्ट महिनाभरि नेपाल र चीनले कूटनीतिक सम्बन्ध विस्तार गरेको ७० वर्षको उत्सव मनाइरहेका छौं । अब आगामी वर्षलाई अझै कसरी स्वर्णिम र प्रगाढ बनाउने विषय महत्त्वपूर्ण हो । मेरो विचारमा नेपाल र चीनको सम्बन्ध दीर्घकालीन र परिणाममुखी बनाउन नेपालको राजनीति स्थायी हुन जरूरी हुन्छ । यहाँको विकासले मूर्तरूप लिनका लागि स्थायी नेतृत्व आवश्यक छ । त्यस्तै, यहाँको जलविद्युत् परियोजनाहरूमा सहकार्य गर्न सकिन्छ । त्यस्तै, अबको समय आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स(एआई) को भएकाले डिजिटल साफेदारीमा पनि नेपालले सम्बन्ध अर्थपूर्ण बनाउने अर्को आधार देखेको छु । नेपालले भर्खरै एआई नीति ल्याएको छ, जुन सकारात्मक छ । चीनले यस क्षेत्रमा निकै नै प्रगति हासिल गरिसकेकाले नेपालले पनि चीनबाट प्रविधि सिक्न सक्छ ।

राजनीतिक, आर्थिक, शैक्षिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिकलगायत सबै आधारहरूले नै दुई देशको कूटनीतिक सम्बन्ध बलियो बनाउँछन् । यी सबै बुँदा एकअर्कासँग अन्तर सम्बन्धित छन् । यद्यपि, मेरो विचारमा आर्थिक विकासको साफेदारीले अरु क्षेत्रको समृद्धिमासमेत टेवा पुर्‍याउन सक्छ । आर्थिक विकास र गरिबी न्यूनीकरणका सन्दर्भमा चीन आफूले ज्ञानको कुराहरू नेपाललाई बाँड्न चाहन्छ ।

नेपाल भू-परिवेष्ठित देश भएकाले यहाँ बाहिरी कनेक्टिभिटी विस्तार गर्न अति महत्त्वपूर्ण छ । चीनको वेल्ड एण्ड रोड इनिशिएटिभ(विआरआई) परियोजनाले वास्तवमा कनेक्टिभिटी विस्तार र यहाँको विकास सहयोगी बन्न सक्छ । तर बिआरआईका

परियोजनाहरू जुन रूपमा अगाडि बढ्नुपर्ने हो, त्यो रूपमा बढ्न नसक्नुको पछाडि यस क्षेत्रमा बढ्दै गएको भू-राजनीतिक अवस्था पनि एउटा कारण हुन सक्छ । विकासका सन्दर्भमा सबै राजनीतिक दलहरू एक ठाउँमा आउन जरूरी छ ।

नेपाल दुई शक्तिशाली देशबीचको भौगोलिक हिसाबले सानो देश हो । तर, यसको आफ्नै अस्तित्व, सार्वभौमसत्ता र अलग्गै पहिचान छ । चीन र भारतबीचको छिमेकी सम्बन्ध सन्तुलन गर्न केही चुनौती नेपालले महसुस गरेको हुनसक्छ । मेरो विचारमा नेपालले छिमेकी मुलुकहरूबीच सदाचार र सहकार्यको भावना राखे खासै ठूलो समस्या होइन । सहकार्य गर्नका लागि सन्तुलन कायम गर्नुपर्ने समस्या हो जस्तो लाग्दैन । यस्तो कूटनीतिक अभ्यास नेपालले गर्दै आइरहेको पनि देखिन्छ ।

पछिल्लो समय चीनमा नेपाली विद्यार्थीहरू अध्ययन गर्नेक्रम बढेको छ । यो हाम्रा लागि सुखद पक्ष हो । विभिन्न तालिम, सेमिनार र छलफलमा भाग लिने युवा जमात तीव्र छ । विद्यार्थीहरू ज्ञान र संस्कृति आदानप्रदान गर्ने महत्त्वपूर्ण स्रोत भएकाले शैक्षिक विकासले दुवै देशको सम्बन्ध जोड्न मद्दत गर्छ । एकअर्कोलाई बुझ्न पनि यस्तो खालको गतिविधिहरू आवश्यक छ ।

नेपाल प्राकृतिक, सांस्कृतिक, धार्मिक हिसाबले सुन्दर छ । यससँगै अर्को रोचक पक्ष यहाँको बहुआयामिक समाज हो । यहाँको समाजमा खुला रूपमा गरिने वैचारिक बहस, छलफल र अन्तरक्रियात्मक संस्कृति मलाई राम्रो लाग्छ ।

नेपाल प्राकृतिक, सांस्कृतिक, धार्मिक हिसाबले सुन्दर छ । यससँगै अर्को रोचक पक्ष यहाँको बहुआयामिक समाज हो । यहाँको समाजमा खुला रूपमा गरिने वैचारिक बहस, छलफल र अन्तरक्रियात्मक संस्कृति मलाई राम्रो लाग्छ ।

(प्राध्यापक हुआड फेड डुओ चीनको सिचुआन विश्वविद्यालयको नेपाल अध्ययन केन्द्रका निर्देशक हुन् । अमेरिकाको जोन्स हफ्किन्स विश्वविद्यालय स्कूल अफ एडभान्स्ड इन्टरनेसनल स्टडिजमासमेत अध्ययन गरेका डुओ चीन र दक्षिण एसियाली देशहरूबीचको सम्बन्धबारे अध्ययन अनुसन्धानकर्ताका रूपमा सक्रिय छन् । उनका तीन पुस्तकहरू र दर्जनौँ अनुसन्धानात्मक लेखहरू प्रकाशित छन् । चीन-नेपाल सम्बन्धको ७०औँ वर्षको अवसर पारेर भइरहेका विभिन्न कार्यक्रममा सहभागिता जनाउन काठमाडौँ आएका निर्देशक डुओसँग नेपाल-चीन सम्बन्धका विभिन्न पक्षमा केन्द्रित रही राससले गरेको कुराकानीमा व्यक्त विचार)

संग्रहित दस्तावेजमा उल्लेख छन् । जसलाई एउटा आधार मानेर थप तथ्य पत्ता लगाएर सिद्दयौँदेखिका विवादलाई समाधान गर्न सहज बनाइदिएको छ ।

दस्तावेजले तत्कालीन इतिहासमात्र देखाउँदैन, त्यतिखेरको पल्लोकिराँतको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक अवस्थालाई उजिल्याउने काम गरेको छ । चेतनास्तर, ससाना थुम्का र गद्दीहरूमा रहेर शासन गर्ने प्रणाली, संघीय राजधानीमा रहने शासकसंगको सम्बन्धलगायत विषयका बारेमा जानकारी दिन्छ ।

वि.सं. १८३१ पछि राई र लिम्बूलाई तत्कालीन् शासकले फुटार 'फुटी सुब्बा' वा 'फुटी राई' बनाएको प्रसंग लेखकले आफ्नो लेखकीयमा उल्लेख गरेका छन् । जसका कारण धेरै लिम्बू फुटी सुब्बा हुँदा जग्गाविहीन बनेको उनले निष्कर्षको रूपमा लेखेका छन् । कतिपय किपटभूमि खोस्ने काम त्यतिबेले भएको उनको ठहर छ । मुन्थुम एकेडेमीले प्रकाशन गरेको यस पुस्तकको सह-प्रकाशकमा कार्येजुड र मोरङका एक/एक गाउँपालिका तथा तेह्रथुमका दुई नगरपालिका र चार गाउँपालिकाले सहयोग गरेका छन् । स्थानीय सरकारले इतिहास लेखनमा सहप्रकाशकको रूपमा सहयोग गरेको काम अन्य स्थानीय तहका लागि पनि अनुकरणीय छ ।

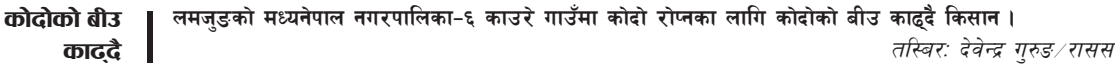
डा. त्रिरत्न मानन्धर र जगदीश रेग्मीको हस्तलिखित भूमिका पुस्तककोख सुरुमा राखिएको छ । तेह्रथुमस्थित लालीगुराँस नगरपालिकाका प्रमुख तथा इतिहासका अध्येता अर्जुनबाबु माबुहाङले लेखक भगिराज इङ्नाम र लिम्बुवानको इतिहास लेखनबारे स्पष्ट पारेका छन् । दस्तावेजका स्रोत व्यक्तिहरूको नाम र दस्तावेज अनुवादको नाम राखेर लेखकलाई सबैलाई सम्मान गरेका छन् ।

निजामती सेनाबाट निवृत्त लेखक पूर्वप्रशासकसमेत हुन् । यस पुस्तकको मूल्य दुई हजाररूपैयाँ कतिपयका लागि महँगो लागे पनि यहाँ समावेश भएका दस्तावेजको अध्ययनवृत्तात् उक्त मूल्य थोरै महसुस हुन सक्छ । तसर्थ क्षेत्रीय रूपमा कर्मैमात्र लेखिएको राजधानी काठमाडौँ पूर्व र त्यसमा पनि ओल्लोकिराँत अर्थात् लिम्बुवानबारे इतिहास बुझ्नका लागि सबैभन्दा पठनीय संग्रहको रूपमा यो पुस्तक किन्नु उपयुक्त हुन्छ । त्यसका लागि सम्भव भएमा लेखकका अधिल्लो पुस्तक पनि किन्न सकेमा पाठकका लागि सुनमा सुगन्ध हुने प्रकाशकको भनाइ छ । रासस

पुस्तक समीक्षा

उल्लेख गरेको भन्दा बढी मिहेनत यस पुस्तकमा भएको बताउन सकिन्छ । पुस्तकमा उल्लिखित दस्तावेजहरूले तत्कालीन समयमा पल्लो किराँत अर्थात् लिम्बुवानको इतिहासलाई जस्ताको तस्तै प्रस्तुत गरेको छ ।

तत्कालीन ओल्लो किराँत, माफ्र किराँत र पल्लो किराँतका धेरै इतिहास मिथक अर्थात् मौखिकरूपमा मात्र सुनिँदै आएकाका यस पुस्तकका लेखक तथा संकलक इङ्नामले त्यसलाई तथ्यसहित दस्तावेजीकरण गरेका छन् । जुन कार्य इतिहासमा एक सर्वकालिक महत्त्वपूर्ण काम होभन्दा अत्युक्ति हुँदैन । पुस्तकले विभिन्न बहसका लागि पनि सहज पारिदिएको छ । राई, लिम्बू, सुब्बाजस्ता थर वास्तवमा थर हुन् कि पदवी ? राई, राइ हो कि राय ? यस्ता अनेकन् तथ्य यहाँ

राईले टक्सार इतिहास ठाउँ भएको उल्लेख गर्दै संग्रहालयले यहाँको संस्कार र संस्कृति जोगाउन सहयोग पुऱ्याउनेमा विश्वास व्यक्त गरे । वि.सं. १८७२ मा राजा गीर्वाणयुद्ध शाहको पालामा स्थापना भएको ऐतिहासिक टक्सार बजारको संरक्षण गर्न पनिसंग्रहालय स्थापना गरिएको समाजसेवी चन्द्रकुमार उदासले बताए । रासस

रोने गरेमा यसले एकतर्फी पहिरो खस्नबाट जोगाउँछ भने अर्कातर्फ पानीको मुहान सुक्नबाट जोगाउने भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय पर्वतका वरिष्ठ जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत शम्भुकुमार मिश्रले बताए ।

पहाडी क्षेत्रमा विकास निर्माण गर्दा हरित व्यवस्थापनमासमेत ध्यान दिन थालिएको उनको भनाइ छ । ठूलाठूला पहिर भेसमेत बायो इन्जिनियरिङमार्फत रोकथाम भएको उनको भनाइ छ । नेपालको पहाडी भेगमा विकाससँगै भूक्षयको दर घटाउन बायो इन्जिनियरिङ प्रविधि उपयुक्त रहेको मिश्रको भनाइ छ ।

‘एक निर्वाचन क्षेत्र एक रणनीतिक सडक’अन्तर्गत बागलुङ क्षेत्र नं १ मा पर्ने बोक्से-सिमाना खण्डको १० किलोमिटर कालोपत्र सकेर निर्माण व्यवसायीले बायो इन्जिनियरिङ प्रविधिमार्फत पहिरो रोकथाम, मासिएको सिँचाइ कुलो गोरेटोवाटो निर्माण गरिरहेको छ । उक्त सडक २ ९ करोड ३७ लाख ८८ हजार रूपैयाँमा दुई वर्षअघि सडक डिभिजन कार्यालयले कर्ण विभक्तन ठाकुर सडक सम्कोटा गरी कालोपत्र गरेको हो । रासस

यस चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाको आफ्नै
गर्नुपर्ने भएको हुँदा ईच्छुक नियमानुसार दर्ता भएका
भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र आवश्यक कागजातहरू
विस्तृत विवरण चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाको कार्यालयबाट
गर्ने कार्य गर्नुपर्ने भएको हुँदा ईच्छुक नियमानुसार दर्ता भएका
आवश्यक कागजातहरू सहित शिलबन्दी दरमा उक्त
विस्तृत विवरण चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाको कार्यालयबाट

विज्ञापन कर

यस चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाको आफ्नै
गर्ने कार्य गर्नुपर्ने भएको हुँदा ईच्छुक नियमानुसार दर्ता भएका
आवश्यक कागजातहरू सहित शिलबन्दी दरमा उक्त
विस्तृत विवरण चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाको कार्यालयबाट

उपरोक्त सम्बन्धमा यस कार्यालयबाट मिति २०८२/०५/०५
दर्ता हुन आएका बोलपत्रमध्ये प्राविधिक प्रस्तावकहरूको
पेश गरेको आर्थिक प्रस्ताव मिति २०८२/०५/०५

मए पनि मन्त्रालयले ३० करोड रूपैयाँ लागत अनुमानको प्रतिवेदन स्वीकृत गर्दा ठेक्का सम्मन्तको कार्य अधि बढ्न नसकेको बताए। उनले उक्त आयोजनाको डिपिआरका लागि बजेटको माग गरिएको बताउँदै बजेटको सुनिश्चितता भएपछि डिपिआरको काम अधि बढ्ने जानकारी दिए।

फरफुडे दुई दशकअघि भत्केको बाँध अहिलेसम्म बन्न नसकेपछि किसान नहरको पानी उपभोग गर्नबाट वञ्चित हुँदै आएको स्थानीय दयाराम चौधरीले बताए। यो पुरानो सिँचाई आयोजनामध्येथुई गुणी सिँचाई बाँधको बाँध २०२६ सालमा तत्कालीन जमिनदार रामदिन महताे, छिमानन्द र देशराज महताेले आफ्ना रैतीमालिक बनाएको बताइन्। आव २०६४/६३ मा पक्की बाँध बनाइए पछि २०६४/६३मा आएको बाढीले आयोजनाको बाँध भत्काएपछि सो आयोजना निर्माणको काम अहिलेसम्म अधि बढ्न नसकेको चौधरीको गुनासो छ।

आयोजना बन्द भएर नहरसमेत अतिक्रमण भएपछि कैलारीका वडा नं १, २, ५ र ७ वडाका किसानले सिँचाई अभावमा सो क्षेत्रका किसानले अकासेपानी र जोडको भरमा खेतीपाती गराउनुपर्ने बाध्यता छ। जिल्लाकै नमूना रहेको सो योजनाबाट फरफुडे छ हजार बढी किसान

लाभान्वित हुईं आएको थिए । बाढीले योजनाको बाँध भत्काएछि, अक्रोशपाणीको भर पर्नुपरेको किसानको गुनासो छ । उक्त सिँचाई योजनाबाट एक हजार ४०० भन्दा बढी हेक्टर जमिनमा सिँचाई उपलब्ध हुईं आएको जनाइएको छ ।

सिँचाई विकास डिभिजन कार्यालयको सर्भेअनुसार योजनाको लागत ४४ करोड रूपैयाँ अनुमान गरिएको छ । जसबाट एक हजार ८०० हेक्टर जमिनमा सिँचाई सुविधा पुग्ने छ । योजनाबाट कैलौरी-१ का विसनपुर, लबलपुर, मनाउ, हरिनगर, डमरगा गाउँ, वडा नं ५ का सडकपुर, पखेरा, गोब्रैला, जगदहवा, मनितापुर, बैसपुर गाउँ र वडा नं ७ का रतनपुर, सिउपुर, नारायणपुर, बसन्ता, छटकपुर बसन्ता, भुँइयाङ्गा, रामपुर गाउँका किसान लाभान्वित हुने जानकारी दिइएको छ ।

सुदूरपश्चिम प्रदेशसभाअन्तर्गतको संसदीय उपसमिति अर्थ, विकास तथा प्राकृतिक समितिले एक हप्ताअघि सो बाँधको स्थलांतरित आयुगमनपश्चात् सार्वजनिक सुनुवाइ गरेको थियो । आयोजना ढिलाइ सम्बन्धमा समितिले उक्त क्षेत्रका किसानसँग सुनुवाइ कार्यक्रम सुरु भएलगत्तै स्थानीय किसानले कार्यक्रम नै बहिष्कार गरेको प्रदेशसभा सदस्य शिवसिंह वलीले जानकारी दिए । रासस

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
द्रुर्छिम, खोटाङ, कोशी प्रदेश, नेपाल

आर्थिक प्रस्ताव खोल्ने सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति :- २०८२/०५/०५

उपरोक्त सम्बन्धमा यस कार्यालयबाट मिति २०८२/०३/३१ गते प्रकाशित तपशिल बमोजिमको बोलपत्र आव्हान सूचना अनुसार म्याद भित्र E-BID को माध्यमबाट दर्ता हुन आएका बोलपत्रमध्ये प्राविधिक प्रस्तावको मूल्यांकनमा निम्न अनुसारको बोलपत्रदाताहरु प्राविधिक शर्तहरु पूरा गर्न सफल भएका हुँदा सफल बोलपत्रदाताहरुले पेश गरेको आर्थिक प्रस्ताव मिति २०८२/०५/१६ गते दिनको १२:३० बजे यस कार्यालयमा खोल्ने भएकोले सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ (संशोधन सहित) को नियम ३१ (ज) को उपनियम (५) तथा (६) को प्रयोजनार्थ सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

क्र स	ठेक्काको विवरण	प्राविधिक प्रस्तावमा सफल भएका बोलपत्रदाताहरु
१.	HTM/Works/NCB/2081/082/No-13 Construction of Halesi, Tuwaching Municipality Building	श्री RK Builder श्री Aakash Nirman Sewa श्री Lotus Multi- Mohan & Byasigaun Rupakot JV श्री SANTI/CDS JV श्री Avion Vardan-Safe Home JV श्री NPS JV श्री Sajib Siddhi Binayak JV

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

सि.नं.	कामदारको पद	मान रक्कम पुसक	महिनाला रुपैया	मासिक तलब SR	रु.रु.	अधर रजिड पुसक	प्रतिमिड मान तलब रु.रु.	घरामान मान तलब रु.रु.	महिना किड	समान पुसक	समान रजिड	घरामान रजिड
1	Cook Workers	4	0	1400	१५.२५							
2	Waiter	11	0	1200	८८.८३							

कम्पनी : NABD AL-ASR TRADING AND CONTRACTING COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

सि.नं.	कामदारको पद	मान रक्कम पुसक	महिनाला रुपैया	मासिक तलब SR	रु.रु.	अधर रजिड पुसक	प्रतिमिड मान तलब रु.रु.	घरामान मान तलब रु.रु.	महिना किड	समान पुसक	समान रजिड	घरामान रजिड
1	ELECTRICIAN TECHNICIAN	3	0	1700	६३.३५८			५ घण्टा	३ दिन	५ दिन	५ दिन	५ दिन

कम्पनी : M.S. AL SUWAIDI INDUSTRIAL SERVICES CO. LTD.

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

सि.नं.	कामदारको पद	मान रक्कम पुसक	महिनाला रुपैया	मासिक तलब SR	रु.रु.	अधर रजिड पुसक	प्रतिमिड मान तलब रु.रु.	घरामान मान तलब रु.रु.	महिना किड	समान पुसक	समान रजिड	घरामान रजिड
1	Scaffolder	17	0	1300	८८.८५०			५ घण्टा	३ दिन	५ दिन	५ दिन	५ दिन

कम्पनी : MOHAMMED SALEM AL SUWAIDI SCAFFOLDING SERVICES AND ACCESS SOLUTIONS

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329891

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329892

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329864

घरानी नं. ६०८३३८१८

साइमा रोजगार कम्पनी : WADHA AL SADQA COMPANY

पुर् रजिष्ट्रिड मिडि : १०८२/११/१८

LT. No. 329890

घरानी नं. ६०८३३८१८

उत्तर कोरियाद्वारा दुई नयाँ हवाई रक्षा मिसाइल परीक्षण

[illegible]

गरेका छन् । रासस/एएफपी

प्योडयाडको राज्य मिडियाले सेनाका लेफ्टिनेन्ट जनरल

प्रभाव दैनिक

अर्थ बजार

रोजगार वार्ता

‘वैदेशिक रोजगारीका कारण समाज स्वस्थ छ’

महेशकुमार बस्नेत

महासचिव

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ

वैदेशिक रोजगार व्यवसायमा कसरी प्रवेश गर्नुभयो ? तपाईं यो क्षेत्रमा प्रवेश गर्दा वैदेशिक रोजगारप्रतिको बुझाइ कस्तो थियो समाजमा ?

म वैदेशिक रोजगार व्यवसायमा आवद्ध भएको करिव १३ वर्ष हुन लाग्यो । यहाँ आउनुअघि अन्तर्राष्ट्रिय र नेपालको बजार कस्तो छ, अध्ययन गरेँ । करिव एक वर्षको अध्ययनपछि सञ्चालकको रूपमा नै यो व्यवसाय सुरु गरेँ । २०६३ सालमा स्थापना भएको कम्पनी टेकओभर गरेर आफैले सञ्चालन गर्न थालेको हुँ । वास्तवमा भन्नुपर्दा, यो क्षेत्रको अध्ययन गर्नुभन्दा अगाडि यो पेसाप्रति म त्यति सकारात्मक थिइनँ । नेपालीहरू विदेश जानुहुँदैन भन्ने मलाई सिकाइयो र म त्यसरी नै बुझ्थेँ । तर समग्र हेर्दै गर्दा यसबाट नेपालीहरूको घरदेखि मुलुकको अर्थतन्त्र चलेको देखेँ । नेपालमा उद्योग कलकाखानाको विकास नहुनु, भएका उद्योगलाई राज्यले संरक्षण नदिनु, यस्तो अवस्थामा विकल्प नभएपछि मान्छेले वैदेशिक रोजगारी रोज्दो रहेछ भन्ने कुरा मैले बुझेँ ।

वैदेशिक रोजगार क्षेत्रमा हुने ठगीका घटनाहरूले गर्दा यो क्षेत्रमा लाग्नेहरूप्रति हेर्ने दृष्टिकोण नै फरक देखिन्छ । विगतमा भन्नु नकारात्मक नै थियो । त्यस्तो अवस्थामा पनि किन यही पेसा रोज्नुभयो ?

सत्य कुरा के हो भने पहिलेपहिले वैदेशिक रोजगार व्यवसायी हुँ भनेर त्यति खुलेर भन्दैनथे । जब यो देशमा चलेका करिव-करिव सबै क्षेत्रहरू वैदेशिक रोजगारीको कारणले धानिएको रहेछ, समाजलाई र मुलुकलाई अछुचार्ने पर्दा वैदेशिक रोजगारीले उठाएको रहेछ भन्ने महसुस भएदेखि मैले खुला हृदयले वैदेशिक रोजगार व्यवसायी हुँ भन्न थालेको छु । वैदेशिक रोजगार क्षेत्रमा भएका केही नराम्रा घटनाले यो क्षेत्रकै छवि बिगारेको अवस्था थियो । तर पछिल्लो समय त्यो अवस्था हटिसकेको छ । वैदेशिक रोजगार व्यवसायले मुलुकको अर्थतन्त्रमा योगदान गरिरहेको छ भन्ने सबैले बुझिसकेका छन् । त्यसैले वैदेशिक रोजगार व्यवसायी हुँ भन्नालाई कुनै संकोच मान्नुपर्ने अवस्था छैन ।

वैदेशिक रोजगारीका कारण युवा जनशक्ति पलायन भए भन्ने आमबासोको विषय बनिरहेको छ । यसमा तपाईंको धारणा के छ ?

सोचौं त युवाहरू नेपालमै भइदिएको भए के हुन्थ्यो अवस्था ? मुलुकमा भनेजस्तो रोजगारी छैन । बेरोजगार मान्छेले जे पनि गर्न सक्छ । जब मान्छे रोजगार हुन्छ, त्यो मान्छे सतर्क हुन्छ, समाजप्रति सचेत हुनसक्छ । यसर्थ पनि वैदेशिक रोजगारीका कारण हाम्रो समाज आज स्वस्थ छ । अपराध घटेको छ । अपराधको अनुपातमात्र नभई शिक्षाको स्तर पनि बढ्दै छ । हिजो लेखपढ गर्ने हुँदैन भन्नेले पनि आज शिक्षादीक्षा दिइरहेका छन् । सिटामोल खान नपाउने घर परिवारले पनि राम्रो ठाउँमा स्वास्थ्य उपचार पाइरहेको छ । यो वैदेशिक रोजगारको उपज हो ।

वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको कार्यकारी जिम्मेवारीमा हुनुहुन्छ । जिम्मेवारी सम्हालेको चार महिनामा के-के काम गर्नुभयो ?

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघमा म एक्लो व्यक्ति आएको होइन । सिंगो टिम आएको हो । हामी भिजन र योजनाका साथ आएका छौं । हालसम्मको चार महिनाको समय हामी आन्तरिक गृहकार्य र संघलाई व्यवस्थित बनाउनमै लागिरहेका छौं । हाम्रा नीतिगत आण्ट्याचारहरूमा सम्बन्धित ठाउँमा व्यवसायीका आवाजहरू उठाउनुपर्ने अवस्था थियो । त्यो अवस्थामा हामी पुगिरहेका छौं ।

हामीले आधार तयार गरेका छौं । यो बीचको जति पनि समय रहचो बाहिर देखिने खालको काम नभइसकेको अवस्था रहे पनि समग्र व्यवसायीका तत्काल आवश्यक, महत्त्वपूर्ण र कम महत्त्वका गरी तीन किसिममा छुट्याएर प्राथमिकताका आधारमा काम गरिरहेका छौं । प्राथमिकताकै आधारमा काम गर्दा तत्काल गर्नुपर्ने काममा नै बढी केन्द्रित भएर लागिरहेको अवस्था छ ।

तत्काल (अर्जेंट) गर्नुपर्ने कामहरूचाहिँ के-के थिए ? के-के पूरा भयो ?

ठूलो रोगको रूपमा रहेको सय संख्या सम्बन्धमा नीतिगत सुधारका लागि संसदीय श्रम समिति, संघीय संसददेखि सम्माननीय राष्ट्रपतिसम्म पनि गएर कुरा गर्नुपर्ने अवस्था थियो । लगातारको पहलपछि सय संख्या सयैका लागि अन्त्य गरेको अवस्था छ । अर्जेंट विषय यही नै थियो । साथसाथै ऐन संशोधन भएर आए पनि बीचको १४ दिन 'भ्याकुम पिरियड' रह्यो । त्यो समय हटाउनका लागि विभाग, मन्त्रालयमा पटक-पटक जाँदा नियमावली नै संशोधन गर्नुपर्ने र बाधा अड्काउ फुकाउ गर्नुपर्ने भन्दै गर्दा मन्त्रालयले महान्यायधिवक्ताको कार्यालयबाट राय माग्ने काम भयो । त्यसपछि मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट काम कारोबार रोकिएका व्यवसायीको व्यवसाय खुलाउने काम भयो । यो काममै हामी लाग्यौं । यो तत्काल आवश्यक काम थियो । अब अन्य महत्त्वपूर्ण कामतिर केन्द्रित भइरहेका छौं ।

सय संख्याको प्रावधान हट्दा त त्यसको श्रेय लिन तँछाउमछाउजस्तै देखियो नि ? व्यवसायीहरूबीच स्वस्थ वातावरण नभएको हो ?

हामीले हटायौं या अरु कसैले हटायो भन्दा पनि राज्यले हटाएको हो । पहल नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले गरेको हो । व्यक्ति विशेष भन्दा संघ जहिले पनि माथि छ । यो हामी सम्पूर्ण व्यवसायीहरूको सर्वोच्च संस्था हो । यो छुट्टा संगठनको पहलमा हटेको हो । यसमा व्यक्ति विशेषले श्रेय लिने भन्ने कुरै हुँदैन ।

श्रमिकहरूसँग लिइने सेवा शुल्कमा मनपरि छ, श्रमिकहरू ठगीमा परिरहेका छन् । सेवा शुल्कको विषय किन टुंगो लगाउने कुरा कहाँ अड्कियो ?

ठगी नियन्त्रण गर्न चाहने हामी व्यवसायी पनि हौं । वैदेशिक रोजगारीको नाममा जुन तरिकाले ठगी बढिरहेको छ । यहाँ किराना पसलले वैदेशिक रोजगारीमा पठाएको छ । होटल, अस्पताल, कन्सल्टेन्सी, ब्यूटी पार्लरले वैदेशिक रोजगारीमा पठाउन पासपोर्ट संकलन गरिरहेको छ । व्यक्तिले वैदेशिक रोजगारीको पहलमा भन्ने विषय नेपालको वैदेशिक रोजगार ऐन २०६४ ले कल्पना पनि गरेको छैन । तर यहाँ व्यक्ति-व्यक्तिले बाटो-बाटोमा बसेर ठगिरहेका छन् । संस्थागतरूपमा वैदेशिक रोजगारीमा पठाउँदा राज्यले हाम्रो धरीटी तोक्ने तर सेवा शुल्क नतोक्ने ? हामी संस्थाले लिने पैसाको रसिद काटेर दिन पाइरहेका छैनौं । पैसा तिनै श्रमिकले तिरिको भर्पाई लिन पाइरहेको छैन । हामीले लिने सेवा शुल्क तोकिदिनुस् भनेर सम्बन्धित निकायमा निरन्तर माग राखिरहेका छौं ।

श्रम अधिकारकर्मीहरूले रोजगारीमा जान श्रमिकबाट पैसा लिनु हुँदैन, सेवा शुल्क तोकिनु हुँदैन भनेर आवाज उठाइरहनुभएको छ नि ?

सेवा शुल्कमा जसले विरोध गर्नुहुन्छ उहाँहरू देशमा ठगी बढोस् भन्ने चाहनुहुन्छ, जस्तो लाग्छ । ठगी घटाउने हो भने रोजगारीमा जाँदा लाग्ने लागत निर्धारण हुनुपर्छ । तर विभिन्न ठाउँहरूबाट

वैदेशिक रोजगार व्यवसाय गर्छु' भनेर खुलेर भन्न नसक्ने अवस्थामा यो क्षेत्र रोजेका उदयपुरका महेशकुमार बस्नेतको एक दशकभन्दा लामो समय यही क्षेत्रमा बितिसकेको छ । जुभारू, लोकप्रिय स्पष्ट बोल्ने युवा व्यवसायीका रूपमा परिचित बस्नेत गत चैतमा नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघका महासचिवमा निर्वाचित भए । ग्लोबल राइजिङ प्लेसमेण्ट प्रालिका सञ्चालकसमेत रहेका बस्नेतसँग वैदेशिक रोजगार व्यवसायको वर्तमान अवस्थालगायत समसामयिक विषयमा केन्द्रित रहेर प्रभाव दैनिककी संवाददाता ममता थापाले गरेको कुराकानी:

महेशकुमार बस्नेत महासचिव नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ

एर्नाजओ, आइएर्नाजओको नाममा, विभिन्न वृद्धिजीवीको नाममा उहाँहरूले विरोध गरिरहनुभएको छ । नेपाल सरकारले मौद्रिक नीतिभित्र ल्याइसकेको छ कि वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिलाई तीनदेखि पाँच लाख रूपैयाँसम्म ऋण दिनुपर्छ भनेर । यसको मतलब सरकारले नै पैसा लाग्छ भनेर स्वीकार गरिसकेको छ । रोजगारीमा जाने व्यक्तिको लागत र हामीले लिने सेवा शुल्क निर्धारण भयो भने केही हदसम्म भए पनि ठगी नियन्त्रण हुन्छ र अनधिकृत व्यक्तिले चल्खेल गर्दैन । यसले राज्यलाई पनि राजस्व संकलनमा ठूलो टेवा पुग्ने छ । सस्तो लोकप्रियताका लागि जुनसुकै नियम लगाए पनि नेपाली जनता रोजगारीमा जान लाग्ने खर्च सम्बन्धमा सरकारले स्पष्ट नीति ल्याउनुपर्छ ।

मलेसिया सिण्डिकेटको विषयले बेलाबेलामा व्यवसायीलाई तर्साइरहेको छ । सिण्डिकेट लागू हुन सक्ने विभिन्न सम्भावनाहरूको पनि चर्चा भइरहेको छ । यो विषयमा संघले के गरिरहेको छ ?

हामीले सूक्ष्म रूपमा अध्ययन गरिरहेका छौं । मलेसियामा सिण्डिकेट लाग्ने र लगाउने विषय भनेको नयाँ विषय होइन । यो भन्दा अघि पनि पैसा, पहुँच हुने केही सीमित व्यवसायी र गैरव्यवसायीहरू लागिरहेको विषय हामीले अध्ययन गरिरहेका छौं । लामो समय बन्द भएको मलेसिया बल्लतल्ल लगभग खुल्ने तयारी छ । यो बेलामा मलेसियामा सिण्डिकेटमा नाममा केही सीमित व्यक्तिले चल्खेल गर्न खोजे पनि लगभग ५० प्रतिशत व्यवसायी मलेसियासँगै आश्रित छन् । विभिन्न बहानामा सीमित व्यक्तिलाई पक्षपोषण गर्ने नीति आउन लाग्यो भने त्यो दिन कुनै पनि प्रकारको कदम चाल्न हामी बाध्य हुनेछौं । त्यसो हुँदा भोलि मलेसिया बन्द नै हुने पनि अवस्था आउन सक्छ ।

मागपत्र प्रमाणीकरणको विषय जुलाईमै हुन्छ भने पनि किन ढिला भइरहेको छ ?

श्रम मन्त्रालय र परराष्ट्र मन्त्रालयसमक्ष हामीले धेरै पटक यो माग उठाइसकेका छौं । मागपत्र प्रमाणीकरण नहुँदा अत्यन्तै आकर्षक मुलुकहरूको मागहरू हामीले गुमाइरहेका छौं । युरोपमा १२ वटा नियोग हुँदा पनि प्रमाणीकरण नहुनु दुर्भाग्यको कुरा हो । मागपत्र प्रमाणीकरण नगरी जसरी नियोगहरूले रोकिरहेको छ सरकारले यस विषयमा ध्यान पुर्‍याउनुपर्छ । श्रममन्त्रीज्यूको भनाइअनुसार योभन्दा अगाडि खोल्नसक्नुपर्ने हो । यद्यपि, आवश्यक तयारी र अध्ययन कार्यदल पनि बनिरहेको भन्ने सूचना आइरहेको छ, हामी आशावादी छौं । व्यवसायीका लागिमात्र होइन नेपालीहरूका लागि अलि फरक तरिकाबाट सोचेर कूटनीतिक नियोगहरूमा परेका अण्ट्याराहरू बुभ्नेर छिटोभन्दा छिटो प्रमाणीकरण खोल्नुपर्छ ।

संघको वर्तमान कार्यसमितिले यो कार्यकालमा के-के गर्ने योजना बनाएको छ ?

वैदेशिक रोजगारीको स्वीर्ण युग सुरु भएको छ । गन्तव्य मुलुकहरू विस्तार हुँदै छन् । हिजोको भन्दा अपग्रेड भएर काम गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ । यो क्षेत्रलाई उद्योगको रूपमा स्थापित गर्न पैसा, व्यवसायमा भएका आन्तरिक कमी कमजोरी सुधार गर्न कोसिस गरिरहेका छौं । व्यवसायीको क्षमता अभिवृद्धि नगरी, उहाँहरूलाई असल नवनाई यो क्षेत्रको सुधार हुँदैन । तसर्थ, मुख्य उद्देश्य आन्तरिक कमीकमजोरीको सुधार, बाह्य हस्तक्षेप हुन नदिने र त्यसपछि व्यवसायलाई सम्मानित बनाउन पोलिसी लेभलमा के कस्ता सुधार गर्नुपर्छ यी विषयवस्तुभित्रै रहेर हामी काम गर्छौं । मागपत्र प्रमाणीकरण, नयाँ गन्तव्य मुलुकको खोजी र सेवा शुल्क निर्धारण हाम्रा प्राथमिकताका विषय रहेका छन् ।

एक लाख ६० हजारभन्दा बढीले गरे 'नाडा अटो शो'को अवलोकन

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- भुक्टिमण्डपमा सञ्चालन भएको १७औँ संस्करणको 'नाडा अटो शो'को एक लाख ६० हजारभन्दा बढी दर्शकले अवलोकन गरेका छन् । यही भदौ ३ गते सुरु भएको उक्त प्रदर्शनीमा अटोमोबाइलसँग सम्बन्धित १३५ प्रदर्शनी कक्ष रहेका छन् । यस वर्षको प्रदर्शनीमा विगतका तुलनामा ३० नयाँ उत्पादनलाई समेटिएको आयोजक संस्था नाडा अटो मोबाइल् एसोसिएसन अफ नेपालले जानकारी दिएको छ । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले उद्घाटन गरेको प्रदर्शनीको पूर्वप्रधानमन्त्री, विभिन्न राजनीतिक दलका नेता, उद्योगी, युवा व्यवसायी तथा सर्वसाधारणले अभिर्तृचका साथ अवलोकन गरेका थिए । यस पटकको प्रदर्शनीमा अवलोकनकर्ताको मुख्य आकर्षण उड्ने कार र रोबटप्रति रह्यो । प्रदर्शनी समापनका अवसरमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री प्रदीप पौडेलले उत्कृष्ट प्रदर्शनीकक्ष सञ्चालन गर्ने उत्पादनकर्तालाई प्रशंसापत्र प्रदान गरे । समापन समारोहलाई सम्बोधन

गर्दै मन्त्री पौडेलले मुलुकमा सबैभन्दा बढी राजस्व प्राप्त गर्ने र उपभोक्ता जोडिएको क्षेत्र अटोमोबाइल रहेको बताए । 'आफ्ना उत्पादनबारे जानकारी दिन र त्यसमा उत्पादकले विश्वास हासिल गर्न यस्ता प्रदर्शनी महत्त्वपूर्ण सावित हुने छन्,' उनले भने । नेपालले अटोमोबाइल क्षेत्रमा उत्पादन बढाउन र आत्मनिर्भर बन्नेतर्फ पाइला अघि बढाउनुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिँदै मन्त्री पौडेलले सडक यात्रालाई दुर्घटनारहित तुल्याउन तथा वातावरण मैत्री अटोमोबाइलका सामान उत्पादन गर्नतर्फ ध्यान पुर्‍याउनुपर्नेमा जोड दिए । नाडाका अध्यक्ष करणकुमार चौधरीले नाडाका हरेक संस्करण स्मरणयोग्य भइरहेको दावी गर्दै नेपालले पनि नयाँ प्रविधि र उपकरण उत्पादन गरी समृद्धिको यात्रामा अघि बढनुपर्ने बताए । उनले भने, 'भविष्यको नयाँ नेपालको विश्वासको ढोका यस वर्षको प्रदर्शनीले खोलेको छ ।' प्रदर्शनीमा पछिल्लो समय उत्पादन भएका विभिन्न प्रकारका विद्युतीय सवारीसाधन, पाटपुर्जा, टायर र लुब्रिकेटजस्ता सामग्री राखिएका थिए ।

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको कर्जामा विशेष सुविधा

काठमाडौँ (प्रस)- राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले आफ्ना सेवाग्राहीका लागि कर्जामा विशेष सुविधा घोषणा गरेको छ । सो बैंकले आइतबार एक प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै घर तथा सवारी कर्जामा विशेष सुविधा घोषणा गरेको हो ।

कर्जा सुविधाअन्तर्गत अधिकतम पाँच करोड रूपैयाँसम्मको सीमा रहेको घर कर्जा अब ६.३० प्रतिशत व्याजदरमा लिन सकिने बैंकले जानकारी दिएको छ । उक्त घर कर्जाका लागि प्रशोधन शुल्क ०.२५ प्रतिशत तोकिएको छ भने कर्जाको अवधि २० वर्षको हुने छ ।

त्यसैगरी सवारी कर्जातर्फ विद्युतीय गाडी खरिदका लागि ६.१० प्रतिशत व्याजदर र इन्धन गाडी खरिदका लागि ६.८० प्रतिशत व्याजदरमा अधिकतम एक करोड रूपैयाँसम्म कर्जा सुविधा लिन सकिने बैंकले जानकारी दिएको छ ।

दुवै किसिमका सवारी कर्जाको प्रशोधन शुल्क ०.५० प्रतिशत तोकिएको छ भने कर्जाको अवधि सात वर्षको हुने प्रेस विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । बैंकले चाडपर्वका अवसर पारेर सो सुविधा घोषणा गरेको बैंकका उपकार्यकारी अधिकृत पवन रेग्मीले जानकारी दिए ।

सिद्धार्थ बैंकका ग्राहकलाई मायामनोर बुटिकमा छुट

काठमाडौँ (प्रस)- सिद्धार्थ बैंक र मायामनोर बुटिक होटल प्राइवीच बैंकका ग्राहकलाई विभिन्न सेवामा छुट प्रदान गर्नेसम्बन्धी सम्झौता भएको छ । सम्झौताअनुसार हात्तीसारीस्थित उक्त होटलमा बैंकका ग्राहकले बैंकको कार्ड वा मोबाइल बैंकिङ प्रयोग गरी भुक्तानी गर्दा २० प्रतिशतसम्मको छुट प्राप्त गर्न सक्ने छ । यस सम्झौताले ग्राहकहरूलाई छुटको सुविधा उपलब्ध गराउनुका साथै नगद कारोबारबाट डिजिटल कारोबारमा जान पनि उत्प्रेरित गर्ने विश्वास बैंकले लिएको छ ।

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित

मुद्रण: एन्सेस कलर प्रेस,

कार्यालय: काठमाडौँ-७, सिफल, नेपाल

फोन नं.: ०१-४३७३५७७, ०१-४५८४३६८,

इमेल: prabhaddailynews@gmail.com,

विज्ञापनका लागि: marketing2prabhab@gmail.com,

प्रबन्ध निर्देशक: कृष्ण कार्की,

सम्पादक: विष्णु तामाङ